

FM 2015/140

Randi Vestergaard Evaldsen

21. maj 2015

Forslag til forespørgselsdebat om hvilket beregningsgrundlag og hvilket formål der skal være for en ny udligningsordning mellem kommunerne.

(Medlemmer af Inuit Ataqatigiit's Inatsisartut-gruppe)

Det er ingen hemmelighed, at debatten om kommunal udligning har været ophedet og langvarig. Demokraternes holdning er, at der skal være udligning mellem kommunerne, men at denne udligning skal ske ud fra objektive, gennemsigtige og retfærdige parametre. Tillad mig at illustrere med et eksempel:

Da debatten rasede i eftersommeren 2014 kom det frem, at et af parametrene den gang var fraflytning. Dette parameter betyder kort fortalt, at de kommuner som borgerne vælger at fraflytte skal have en større del af udligningsmillionerne, betalt af den kommune, som de flytter til.

I praksis betyder dette parameter, at kommuner bliver belønnet, hvis borgerne ikke ønsker at bo der.

Det er et godt eksempel på et parameter, der er uretfærdigt og meget lidt gennemtænkt – især når man tager i betragtning, at en fraflyttende borger fortsætter med at være skattepligtig til sin gamle kommune i helt op til 16 måneder.

Det er med andre ord vigtigt for Demokraterne, at den kommende udligningsordning tager hensyn til, at udligningen bliver retfærdig og at den animerer den enkelte kommune til at gøre det attraktivt at fastholde og tiltrække nye borgere. Den enkelte kommune skal tvinges til at skabe gode vilkår for vækst og arbejdspladser på hjemmefronten om man så må sige.

Demografien er et vigtigt parameter

En kommende udligningsordning skal tage hensyn til de udgifter, som en kommune reelt set har.

Lad os starte med at kigge på demografien. Her er det sådan at visse aldersgrupper er mere udgiftskrævende end andre – her tænker jeg især på børn og pensionister. Der skal derfor tages hensyn til hvor mange børn og pensionister, der er i den enkelte kommune.

En anden stor udgiftspost for kommunerne er udgifterne til arbejdsløse. Der skal derfor også tages hensyn til, hvor mange personer de enkelte kommuner har i denne gruppe af mennesker.

På indtægtssiden er det nødvendigt at kigge på, hvor stor en indkomst kommunerne har fra personskatter og selskabsskat, og herudfra finde en retfærdig måde at udligne indtægterne på. Hidtil har det kort fortalt været sådan, at på personskatteområdet, at kommunerne får eller giver i det omfang, at deres indkomstgrundlag er mindre end 90 procent eller over 115 procent af landsgennemsnittet. Det har betydet, at Sermersooq som den eneste kommune har bidraget, Kujalleq og Qaasuitsup har modtaget, mens Qeqqata hverken har modtaget eller bidraget. Demokraterne er af den holdning, at denne beregningsmodel er god og retfærdig.

Slutteligt vil vi opfordre Naalakkersuisut og kommunerne til hurtigst muligt at komme i gang med en god og konstruktiv dialog om den fremtidige udligningsordning. Det vil være en sejr for det samarbejdende demokrati, såfremt det lykkes at nå til enighed. Her skal alle parter huske på, at man i en forhandlingssituation ikke kan få alle sine ønsker opfyldt. Man er nødt til at gå på kompromis.

Det var Demokraternes foreløbige input til debatten.